

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2013 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

SM.2113.66.2013 / 1

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.04.2013r.

nr. 1838, podpis. M. Pięć

p. R. Rojek
SENIOR I A T
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.04.13
nr. 3288 podpis. *[signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów przesyłam w załączeniu odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu złożonym przez Pana Senatora Stanisława Karczewskiego podczas 28 posiedzenia Senatu w dniu 7.03.2013 r. w sprawie propozycji budżetu UE na lata 2014-2020.

Z wyrazami szacunku
P. Senefin

Do wiadomości:
Pan **Szymon Jajko**
Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych, KPRM

**Odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu senatora Stanisława Karczewskiego
na 28 posiedzeniu Senatu w dniu 7 marca 2013 r.**

Załącznik 1. Odpowiedzi na pytania zadane w oświadczeniu

Pytanie 1: Uprzejmie proszę o informację na temat prognozowanej wysokości składki wnoszonej przez Polskę do budżetu Unii Europejskiej w latach 2014-2020. Jak wyglądają te dane w porównaniu z danymi z okresu 2007-2013?

Składka Polski do budżetu UE w latach 2007-2013 wyniesie ok. 25 mld euro. W latach 2014-2020 (opierając się na prognozach wzrostu PKB) szacowany jest dosyć umiarkowany wzrost polskiego udziału we wpłatach. Wpływ wzrostu PKB na wielkość wpłat Polski do budżetu UE zostanie ograniczony poprzez spadek wolumenu budżetu UE, w pełni odczuwalne reformy rabatu brytyjskiego z 2005 roku (Wlk. Brytanii nie przysługuje rabat od wydatków w nowych państwach członkowskich prócz I filara WPR), a także ze względu na to, że państwa członkowskie będą zatrzymywały mniejszą część dochodów pobieranych w imieniu UE ceł. Wzrosną więc transfery do budżetu UE z tych państw członkowskich, w których funkcjonują największe w UE porty tj. m.in. Holandii i Belgii

Składkę Polski do budżetu UE na przyszłe lata można jedynie szacować (w przeciwieństwie do alokacji, które zostały z góry podzielone między państwa członkowskie), a ich faktyczna wielkość wyznaczana jest co roku przede wszystkim na podstawie aktualnej zamożności państwa członkowskiego. Ponadto, wysokość faktycznej składki będzie wynikać z wielkości ostatecznie przyjętych rocznych budżetów UE, a nie wprost z wydatków określonych w Wieloletnich Ramach Finansowych.

Pytanie 2: Jak kształtuje się bilans netto Polski w każdej z perspektyw finansowych, przy założeniu pełnego wykorzystania funduszy i przyjęciu za obowiązujące wyników szczytu budżetowego Rady Europejskiej w lutym tego roku?

Przy założeniu pełnego wykorzystania funduszy i przyjęciu za obowiązujące wyników szczytu budżetowego Rady Europejskiej w lutym tego roku szacuje się, że w latach 2014-2020 Polska ma otrzymać z UE środki w wysokości 105,8 mld euro. W latach 2007-2013 ma to być 101,5 mld euro.

Polska co do zasady odrzuca koncepcję „pozycji netto”, ponieważ jej stosowanie powoduje, że kraje członkowskie nie skupiają się na maksymalizacji wartości dodanej powstałej w wyniku unijnych inwestycji, lecz na tym co mogą z powrotem otrzymać z budżetu UE. Ponadto, korzyści i koszty wynikające z członkostwa w UE nie mogą być utożsamiane wyłącznie z pozycją netto, a wydatki przypisane jednemu krajowi zgodnie z metodologią KE są źródłem korzyści nie tylko dla tego kraju.

Ponadto, jest kilka sposobów obliczania „pozycji netto”, przez co prezentowanie jej może skutkować powstawaniem wielu niejasności. Państwa członkowskie przyjęły definicję „pozycji netto” polegającą na porównywaniu wielkości transferów przekazywanych przez dane państwo do UE oraz otrzymywanych z budżetu UE. Jednak Komisja Europejska jako przeciwna takiemu podejściu zdecydowała się na formułę pozycji netto nieuwzględniającą wpłat z tytułu tradycyjnych zasobów własnych (ang. *Traditional Own Resources, TOR*), gdyż pozyskiwanie tych środków nie stanowi kompetencji poszczególnych państw członkowskich, lecz UE (wspólna polityka rolno, celna). Co więcej, swoją definicję pozycji netto KE postanowiła sformułować w taki sposób, aby suma pozycji netto bilansowała się. W praktyce zaś, suma wydatków alokowanych nie jest równa sumie wpłat do budżetu UE (nawet jeżeli uwzględnić wpłaty z tytułu TOR), gdyż część wydatków (którą także pokrywają wpłaty) jest niealokowana (np. wydatki na rzecz krajów trzecich).

Pytanie 3. Ile wynosi suma środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich w latach 2014-2020 (tzw. drugi filar WPR)

W ramach osiągniętego porozumienia politycznego z dnia 8 lutego 2013 r. w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014-2020 (WRF 2014-2020) przewidziano na zobowiązania na rozwój obszarów wiejskich (II filar WPR) – 84,94 mld euro w cenach stałych z 2011 r. (stanowi to ok. 95,6 mld euro w cenach bieżących). Szacowana wysokość unijnej koperty dla Polski w ramach tych środków powinna wynieść 9,7 mld EUR w cenach stałych z 2011 r. (odpowiednio 11,0 mld euro w cenach bieżących). Równocześnie zapisy kompromisowe dają większe niż dziś możliwości wspierania rozwoju obszarów wiejskich ze środków polityki spójności w oparciu o tzw. Wspólne Ramy Strategiczne i Umowę Partnerstwa. Kompromis przewiduje również korzystne dla Polski zapisy dotyczące kwalifikowalności podatku VAT dla jednostek pozbawionych możliwości jego odzyskania.

Pytanie 4. Ile pieniędzy jest do wykorzystania w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich w obecnym okresie programowania?

W ramach unijnych środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 dla Polski przeznaczono 13,7 mld euro w cenach stałych z 2011 r. (tj. 13,4 mld euro w cenach bieżących).

Pytanie 5. Jak wygląda analogiczne zestawienie w przypadku płatności bezpośrednich?

Dokonując porównania otrzymanych środków unijnych na płatności bezpośrednie w obecnej i przyszłej perspektywie, Polska otrzymała z budżetu unijnego na lata 2007-2013 (lata budżetowe¹) kwotę na płatności bezpośrednie w wysokości 13,3 mld euro w cenach stałych z 2011 r. (tj. 13,2 mld euro w cenach bieżących), natomiast na lata 2014-2020 przewidziano 18,8 mld euro w cenach stałych 2011 (tj. 21,1 mld euro w cenach bieżących), zatem jest to kwota o ponad 41% realnie większa.

Pytanie 6. Czy aktualny jest harmonogram zrównywania dopłat dla polskich rolników do średniej UE, przyjęty u progu bieżących ram wieloletnich?

W ramach obecnych ram finansowych (2007-2013) nie jest przewidziany mechanizm „zrównania dopłat dla polskich rolników do średniej UE”. W okresie 2007-2013 kontynuowany był natomiast proces stopniowego wdrażania płatności bezpośrednich (*phasing-in*) ustalony w ramach negocjacji akcesyjnych państw, które przystąpiły do UE w 2004 roku, w tym Polski. Rok 2013 jest końcowym rokiem procesu *phasing-in* – w tym roku płatności bezpośrednie w Polsce osiągną poziom 100% stawek wynegocjowanych w ramach negocjacji akcesyjnych i będą w 100% finansowane z budżetu UE.

Natomiast zgodnie z przyjętym przez Radę kompromisem ws. WRF w przyszłej perspektywie będzie miało miejsce zmniejszenie dysproporcji w stawkach płatności bezpośrednich na hektar między państwami członkowskimi. W procesie negocjacji wiele państw członkowskich domagało się rozpatrywania mechanizmu alokacji środków na płatności bezpośrednie i na rozwój obszarów wiejskich łącznie, co dla Polski byłoby niebezpieczne, niemniej jednak udało się zachować mechanizm konwergencji zewnętrznej płatności bezpośrednich oparty na propozycji Komisji Europejskiej. Kluczowe jest również rozpatrywanie mechanizmu wyrównywania płatności bezpośrednich w kontekście jedyne go parametru, jakim jest stawka płatności bezpośrednich na jeden hektar powierzchni użytków rolnych, choć wiele państw chciało włączyć także parametry dotyczące wartości dodanej, siły nabywczej, poziomu kosztów siły roboczej, które zdecydowanie byłyby niekorzystne dla Polski.

¹To rozróżnienie (rok budżetowy) jest konieczne w przypadku wydatków na płatności bezpośrednie. Wynika to z faktu, że płatności bezpośrednie dla roku rolnego n (roku w którym następuje złożenie wniosku o płatność), są finansowane z budżetu roku n+1. Poziom płatności bezpośrednich w latach budżetowych 2014-2020 (co odpowiada latom rolnym 2013-2019) był przedmiotem decyzji Rady Europejskiej w lutym br.

Tym samym wynegocjowane porozumienie zakłada, że we wszystkich państwach członkowskich z płatnościami bezpośrednimi na hektar poniżej 90% średniej UE-27 różnica między ich obecnym poziomem płatności bezpośrednich a 90% średniej UE zostanie zmniejszona o jedną trzecią - proces będzie przeprowadzony stopniowo w ciągu 6 lat, od roku budżetowego 2015 do roku budżetowego 2020. Wszystkie państwa członkowskie osiągną poziom co najmniej 196 euro na hektar w cenach bieżących do 2020 r. Powyższa konwergencja sfinansowana będzie przez wszystkie państwa członkowskie, w których płatności bezpośrednie są wyższe od średniej UE, proporcjonalnie do ich oddalenia od tej średniej. Dzięki mechanizmowi konwergencji polscy rolnicy stopniowo będą zbliżać się w kierunku średniej stawki płatności bezpośrednich dla UE-27 - polska stawka płatności bezpośredniej na hektar wzrośnie z poziomu 81% średniej UE w budżetowym roku 2014 do 83% w 2020 r. Szacunkowa wartość koperty finansowej na płatności bezpośrednie w latach 2014-2020 dla Polski wyniesie 18,8 mld euro w cenach stałych z 2011 r. (tj. 21,1 mld euro w cenach bieżących), co stanowi ok. 7,1% ogólnej koperty UE. Średnia stawka płatności bezpośrednich w Polsce będzie w roku 2020 o ok. 1% wyższa niż w roku 2013. Polska będzie jednym z ośmiu państw UE, gdzie taki wzrost zostanie odnotowany (szacuje się, że spadki w grupie pozostałych państw wyniosą od ponad 1% do blisko 12%).

Ponadto państwa członkowskie mogą przenieść do 15% kwoty przydzielonej na wsparcie dla środków w ramach II filara w latach 2015–2020 do koperty płatności bezpośrednich. Państwa członkowskie otrzymujące płatności bezpośrednie na hektar poniżej 90% średniej UE (w tym Polska) mogą zwiększyć tę wielkość do 25%. Jeśli Polska zdecyduje się w pełni wykorzystać elastyczność między filarami to docelowo osiągnie poziom 93% dotychczasowej średniej UE. Szacunkowa wartość koperty finansowej na płatności bezpośrednie w latach 2014-2020 dla Polski wyniesie wówczas ok. 23,5 mld euro w cenach bieżących..

Ponadto w dniu 19 marca 2013 roku podczas posiedzenia Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa ministrowie rolnictwa 27 państw członkowskich oraz Chorwacji osiągnęli porozumienie w sprawie stanowiska Rady wobec rozwiązań dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014–2020. Porozumienie przewiduje m.in., że państwa które w nowej perspektywie zdecydują się kontynuować uproszczony system płatności bezpośrednich SAPS, będą mogły skorzystać w latach 2015-2020 z przejściowej pomocy krajowej o charakterze degresywnym, tj. co roku dopuszczalny próg procentowy w odniesieniu do pomocy z roku 2013 r. będzie mniejszy o 10 pkt.%, zaczynając od 70% w 2015r., a kończąc na 20% w 2020 r. Wypracowany przez Radę kompromis w zakresie ustawodawstwa Wspólnej Polityki Rolnej jest obecnie negocjowany z Parlamentem Europejskim.